

Mária Duračinská

Vyhýbanie sa daňovým
povinnostiam a pravidlá
EÚ na neutralizáciu
hybridných nesúládov

Ustup od progresívneho zdanenia spôsobuje nárast nerovnosti

- 60. a 70. rokoch minulého storočia rástli daňové výnosy aj vďaka progresívneho zdanenia, tvorili 30 až 50 % ND (USA, SK, Fr. Švédsko). V Európe boli základom pre rast sociálneho štátu. V rokoch 1980 až 2010 sa stabilizovali na úrovni 30%(USA), 40% (SK), 45 % (N), 50 % (FR) a 55% (Švédsko).
- Daňová súťaž spôsobila zníženie zdanenia al. oslobodenie kapitálových dôchodkov od dane. Prevláda zdanenie práce.
- Vo všeobecnosti pôsobí regresívne zdanenie (DPH aj DzP). T. Piketty to dokumentuje na Francúzsku: dolných 50 % obyvateľstva (z hľadiska celkového rozloženia dôchodkov) platí dane pri sadzbe 40 až 45%; 40 % obyv. smerom nahor sadzbu dane 45-50%, najlepšie zarábajúci platili len 35 % sadzbu dane.
- Nadnárodné spoločnosti platia zanedbateľné dane.

Východiská EÚ pre účinné zdaňovanie

Účinný boj proti vyhýbaniu sa daňovej povinnosti je možné realizovať len na celosvetovej úrovni.

Akčný plán G20/OECD týkajúci sa projektu Erózia základu dane a presun zisku (**BEPS**), ktorý vychádza zo záverečných správ o 15 akčných bodoch OECD proti BEPS.

Európska rada sa s prácami na BEPS stotožnila v roku 2013.

Komisia vo svojom oznámení zo 17. júna 2015 stanovuje akčný plán pre spravodlivé a efektívne zdaňovanie príjmov PO v EÚ.

Rada vo svojich záveroch z 8.12.2015 zdôraznila, aby sa našli flexibilné riešenia na úrovni EÚ, ktoré zaistia spravodlivé a účinné zdaňovanie v EÚ dostatočne koherentným a koordinovaným spôsobom.

Jeden zo základných cieľov akčného plánu Komisie (2015)

- je zabezpečiť účinné zdanenie v mieste, kde bol vytvorený zisk,
- dá sa dosiahnuť prijatím CCTB, CCCTB a opatreniami proti vyhýbaniu sa daňovej povinnosti :
 - pravidlo o obmedzení zahrnutia úrokov,
 - pravidlá zdaňovania pri odchode,
 - všeobecné pravidlo proti zneužívaniu,
 - pravidlo pre kontrolované zahraničné spoločnosti,
 - hybridné nesúlady,
 - upustilo sa od nahradenia metódy vyňatia metódou zápočtu dane.

Hybridné nesúlady

- Sú dôsledkom rozdielnej právnej kvalifikácie finančných nástrojov (platieb) a subjektov (obchodných spoločností) právnymi poriadkami jednotlivých štátov vždy v spojení s cezhraničnými transakciami.
- Najmä nadnárodné spoločnosti využívajú hybridné nesúlady na účely vyhnutia sa daňovej povinnosti alebo na jej zníženie. Takáto možnosť nastáva vtedy, keď hybridný nesúlady umožňuje **dvojitý odpočet** (tú istú platbu dva subjekty s rezidenciou v dvoch štátoch uplatní ako daňový výdavok) alebo **odpočet bez zahrnutia** (platba je uznaná ako daňový výdavok v jednom štáte, no v druhom štáte nie je zahrnutá do príjmu).

Smernice EÚ, ktoré riešia hybridné nesúlady

Nadväzne na Akčný plán projektu OECD BEPS bola prijatá:

- smernica Rady (EÚ) 2016/1164, ktorou sa stanovujú pravidlá proti praktikám vyhýbania sa daňovým povinnostiam, ktoré majú priamy vplyv na fungovanie vnútorného trhu a
- smernica Rady (EÚ) 2017/952, ktorou sa mení a dopĺňa smernica (EÚ) 2016/1164, pokiaľ ide o hybridné nesúlady, na ktorých participujú aj tretie štáty.

Rámec riešených hybridných nesúládov aj vo vzťahu k tretím štátom

Vychádza z odporúčaní, ktoré vydala OECD v rámci akcie z projektu BEPS na neutralizáciu ich daňových následkov vyplávajúcich z dvojitého nezdanenia, a to aj vo vzťahu k tretím štátom

- Hybridný subjekt
- Hybridné stále prevádzkarne
- Hybridné prevody
- Importované nesúlady
- Nesúlady týkajúce sa dvojitej rezidencie

Základné pravidlá na zamedzenie daňových následkov hybridných nesúlador

Pravidlá stanovujú, aby v členskom štáte v **prípade dvojitého odpočtu**, ktorý nastáva pri hybridných subjektoch alebo pri platbe stálej prevádzkarni, sa zamietol odpočet, ak je tento členský štát jurisdikciou investora. Ak jurisdikciou investora je tretí štát, odpočet sa zamietne v členskom štáte, ktorý je jurisdikciou platiteľa.

V prípade **odpočtu bez zahrnutia** odpočet sa zamietne v členskom štáte, ktorý je jurisdikciou platiteľa. Ak jurisdikciou platiteľa je tretí štát, zahrnie sa platba do príjmu v členskom štáte, ktorý je jurisdikciou príjemcu.

Ďalšie pravidlá

Prijaté pravidlá v prípade hybridnej povahy subjektov vyžadujú, aby sa uplatňovali len vtedy, keď ide o prepojené subjekty s 50% priamou alebo nepriamou účasťou na hlasovacích právach alebo na vlastníctve alebo na poddieli na zisku.

Platba, ktorá je oslobodená od dane podľa vnútroštátnych právnych predpisov v jurisdikcii príjemcu, by nemala spôsobiť hybridný nesúlad.

Pravidlá by nemali zasahovať do rozdelenia právomocí medzi štátmi na zdaňovanie, ktoré sú stanovené v zmluvách o zamedzení dvojitého zdanenia.

Charakteristika smernice k hybridným nesúladam

Nemá charakter harmonizačnej smernice.

Je výsledkom koordinovaného jednotného prístupu k hybridným nesúladam, ktoré vznikajú v medzinárodnom kontexte.

Obsahuje pravidlá, ktoré sú postavené na dohodnutých spoločných zásadách vzhľadom na to, že systémy zdaňovania daňou z príjmov PO sú v členských štátoch značne rôzne.

Smernica ponecháva na členských štátoch, aby stanovili *špecifické prvky* týchto pravidiel v nadväznosti na ich systémy zdaňovania.

Nespôsobujú dvojité zdanenie, ktoré by ohrozovalo vnútornú súdržnosť trhu a medzinárodný obchod.

Ďakujem za pozornosť.